

A Kúria a Daragó Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Daragó Dénes ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Bobay Beatrix ügyvéd által képviselt Általános Iskola alperes ellen munkaviszony megszüntetése jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei alkalmazása iránt a Tatabányai Munkaügyi Bíróságon 5.M.653/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Tatabányai Törvényszék 2.Mf.21.081/2012/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2014. február 26. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Kúria a Tatabányai Törvényszék 2.Mf.21.081/2012/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000,- Ft (Húszezer forint) és 5.400,- Ft (Ötezer-négyszáz forint) áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes és a felperes jogelődje 2001. szeptember 6-án határozatlan időre szóló munkaviszonyt létesített matematika tanári munkakör ellátására. A munkaszerződés a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 64. § (1) és (2) bekezdése alapján a figyelembe vehető és számítható közalkalmazotti jogviszonyban töltött idő alapulvételével állapította meg a felperes illetményét. A munkaszerződés rögzítette, hogy a munkavállaló a Kjt. 68. §-ában foglaltak szerint 13. havi illetményre jogosult és a Kjt. 56. §-a, illetve 57. §-a alapján évi 46 munkanap alapszabadság illeti meg őt. Ezt követően a felperesi jogelőd munkaszerződését az illetmény tekintetében többször módosították és rendelkeztek arról, hogy a munkaviszonyból származó jogokra a Munka törvénykönyvében, valamint az egyéb jogszabályokban foglaltak az irányadók.

E munkaviszony létrejöttét megelőzően a felperesi jogelőd 1999. augusztus 16-tól 2000. június 30-ig és 2000. augusztus 16-tól 2001. június 30-ig megbízási szerződéssel tanított az alperesi intézményben, majd 2001. február 1-jén kelt munkaszerződéssel

matematika tanári munkakörre heti 20 órás határozott idejű munkaviszonyt létesítettek, mely jogviszonyban a felperesi jogelőd részére illetményt, illetve 13 havi illetményt állapítottak meg. E szerződésben is kikötötték, hogy az abból származó jogokra és kötelezettségekre a Munka törvénykönyvében, valamint egyéb jogszabályban foglaltak az irányadóak. A határozatlan időre szóló munkaszerződés megkötését megelőzően a felperesi jogelőd és az alperes törvényes képviselője folytattak tárgyalásokat, amely során az alperes törvényes képviselője azt vállalta, hogy a jogviszony létesítése esetén biztosítják azt az illetményt, amelyben a felperesi jogelőd a megelőző munkáltatójánál részesült. Az alperes 2007. november 7-én kelt intézkedésével rendes felmondással megszüntette a felperesi jogelőd munkaviszonyát és a felmondási idő teljes tartamára mentesítette őt a munkavégzési kötelezettség alól. A végkielégítése mértékét kéthavi átlagkeresetnek megfelelő összegben jelölte meg.

A Tatabányai Munkaügyi Bíróság 3.M.1022/2007/19. számú közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperesi jogelőd munkaviszonyát, így az a közbenső ítélet jogerőre emelkedése napján szűnik meg. A Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2008. december 2-án kelt 2.Mf.21171/2008/5. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyta.

A felperesi jogelőd 2007. november 3-ától 2007. december 31-ig keresőképtelen betegségére tekintettel táppénzben részesült, majd 2007. december 23-tól rokkantsági nyugdíjat állapítottak meg a számára.

A felperesi jogelőd okleveles vezetékes távközlési műszaki tanár képzettséggel, valamint üzemmérnök végzettséggel rendelkezett. A munkáltató 2002. szeptember 2-án felhívta, hogy a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (Kt.) 16. § (2) bekezdése alapján az előírt iskolai végzettség megszerzése érdekében kiegészítő tanulmányait sürgősen kezdje el és tájékoztatta őt, hogy tanulmányait támogatni kívánja, e felhívását többször megismételte. 2005. június 6-án közölte vele, hogy amennyiben tanulmányainak megkezdési szándékát 2005. június 24-ig nem igazolja, a munkaviszonyát meg kell szüntetni. Ezt követően kezdte meg a felperesi jogelőd főiskolai tanulmányait a ... Tanárképző Főiskola matematika tanári szakán és az abszolutóriumot megszerezte.

A felperesi jogelőd akként pontosította keresetét, hogy bár munkaviszonyt létesített az alperessel, az iskola vezetőjével úgy állapodtak meg, hogy a munkáltató biztosítja számára mindazokat a feltételeket, amelyeket a törvény a közalkalmazotti státuszú pedagógusok számára biztosít. Közölte azt is, hogy akkor tudja elvállalni a felkínált állást, ha azon iskolai végzettségek, melyekkel rendelkezik, az adott munkakör ellátásához elegendőek. Az

indokolatlan többletvégzettség megszerzésével kapcsolatos, a munkáltatójával fennálló vitája nagyon megviselte, a korábban fennállt betegsége kiújult, illetve rosszabbodott. Mindezekre tekintettel az őt megillető felmentési idő és végkielégítés szempontjából a Kjt. rendelkezései az irányadóak, így 8 havi felmentési idő és 8 havi átlagkeresetének megfelelő végkielégítés illette volna meg. Amennyiben az Mt. rendelkezései az irányadóak esetében, úgy a végkielégítés szempontjából nemcsak az alperesnél eltöltött időtartamot, hanem az alperes által elismert 24 év közalkalmazotti jogviszonyban töltött időt kell figyelembe venni. A Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 103. § (4) bekezdésére, illetve 115. § (1) és (3) bekezdésére hivatkozva az alperes a jogszabályban előírt kötelezettségének nem tett eleget és összesen 106 nap fizetett szabadságot nem biztosított a számára. Emellett a jogviszonya megszűnésekor 9 nap szabadság nem került természetben kiadásra számára, így 115 nap szabadság megváltására terjesztett elő igényt. Ezen túl előadta, hogy az alperes olyan súlyos jogsértést követett el jogviszonya megszüntetésekor, amely 12 havi átlagkeresetének megfelelő összegű általán-kártérítés megfizetését indokolja. Kereseti kérelmét másodlagosan az Mt. rendelkezéseire alapította. Az alperes a kereset elutasítását kérte.

A Tatabányai Munkaügyi Bíróság 5.M.653/2011/23. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 4 havi átlagkereset címén 783.376,- Ft-ot, végkielégítés címén 391.608,- Ft-ot, szabadságmegváltás címén 220.641,- Ft-ot és kamatait fizesse meg a felperesnek, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Ítélete indokolásában megállapította, hogy az alperesi iskola egyházi fenntartású intézmény, ezért a Kjt. hatálya nem terjed ki a vele jogviszonyban álló alkalmazottakra. Vizsgálta a rendelkezésre álló bizonyítékokat, de azt állapította meg, hogy a felek között a jogviszony jogellenes megszüntetésére tekintettel előterjesztett igények vonatkozásában az Mt. szabályait kell alkalmazni. Az Mt. 100. § (4) bekezdése szerinti marasztalás összegénél 6 év munkaviszonyt vett alapul és értékelte, hogy a munkáltató a felperesi jogelődnek felróható okból nem szerzett tudomást a felmondást közlését megelőzően a felperesi jogelőd keresőképtelen állományáról. Szakértői bizonyítás hiányában az egészségi állapot megromlása és a munkáltató által közölt jogellenes rendes felmondás közötti ok-okozati összefüggést nem találta megállapíthatónak. Ezt meghaladóan az Mt. 95. § (1) és (4) bekezdés b) pontja alapján kéthavi átlagkeresetnek megfelelő összegű végkielégítésben határozta meg az alperes marasztalását. Nem találta megalapozottnak a 8 hónapi felmondási időre eső átlagkereset és a ki nem adott tanulmányi szabadság megváltása címén előterjesztett igényt. E körben megállapította, hogy a felek között tanulmányi szerződés megkötésére nem került sor, a felperes által megjelölt jogszabályhelyek alapján pedig szabadságmegváltás iránti igény nem

érvényesíthető.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Tatabányai Törvényszék 2.Mf.21.081/2012/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett részében az érdemi döntés tekintetében helybenhagyta, a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezéseket pedig megváltoztatta. Megállapította, hogy az Mt. nem ismeri az áthelyezés jogintézményét, a felperesi jogelőd nem háromoldalú megállapodással került az alpereshez. A munkaszerződés tartalmából megállapítható volt, hogy az alperes a Kjt. szerinti juttatások biztosítását vállalta, amely összhangban állt a Kt. 122. § (1) bekezdésében írtakkal, amely szerint a nem állami, illetve nem helyi önkormányzat által fenntartott nevelési, oktatási intézmény munkaviszony keretében foglalkoztatott pedagógusainak kötelező óraszámára, túlmunka díjazására, a pótszabadságára a közalkalmazottakra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni, s a munkaszerződés további rendelkezéseit megvizsgálva megállapíthatónak találta, hogy az az Mt. szabályait rendelte alkalmazni. Ezt támasztották alá a szerződésmódosítások is, amelyekben kifejezetten utaltak arra, hogy a jogviszony tekintetében az Mt. rendelkezései az irányadók, s csak a besorolás körében kerül alkalmazásra a Kjt. A felperesi jogelőd az írásba foglalt munkaszerződést nem támadta meg, így irrelevánsnak ítélte azt, hogy ... a felperessel folytatott előzetes egyeztetés során milyen tartalmú nyilatkozatot tett. A ki nem adott tanulmányi szabadság megváltása vonatkozásában megállapította, hogy a felek tanulmányi szerződést nem kötöttek, az Mt. rendelkezéseinek megfelelően pedig a tanulmányokat folytató munkavállalót fizetés nélküli szabadság illetve volna meg erre irányuló kérelem esetén. Nem merült fel arra adat, hogy a felperesi jogelőd ilyen igénnyel fellépett volna, a jogviszony megszűnését követően pedig a tanulmányi szabadság megváltása iránti igény nem érvényesíthető. Nem találta megalapozottnak az alperes fellebbezését az átalánykártérítés mellőzésére, illetve annak felemelésére irányuló felperesi igényt sem a másodfokú bíróság.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és adjon helyt keresetének. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a tényállást iratellenesen állapította meg és jogi következtetése az Mt. és a Ptk. szabályaiba ütközik. Álláspontja szerint a perben beszerzett okiratok, illetve az alperes törvényes képviselője nyilatkozatai alapján megállapítható, hogy az alperes vállalta, hogy biztosítja a felperesi jogelőd részére mindazokat a feltételeket, amelyek korábbi munkahelyén megillették őt. Ennek alátámasztására ... tanú meghallgatásáról készült jegyzőkönyvből idézett. Álláspontja szerint a jogviszony megszűnésekor járó juttatások mértékét a Kjt. szabályai szerint kellett volna megállapítani. Az alperes áthelyezés iránti kérelmet

terjesztett elő volt munkáltatójához, a felperesi jogelőd pedig közös megegyezéssel szüntette meg jogviszonyát, így mindez egy háromoldalú szerződést alkot. A munkaszerződés a Kjt. terminológiáját használta, záró rendelkezései között szerepelt a „kinevezés” megjelölés is. A felperesi jogelőd a munkaviszonya megszüntetése előtt nem volt abban a helyzetben, hogy tévedését felismerje, akkor szembesült ugyanis azzal, hogy nem a szóbeli megállapodás került maradéktalanul az írásbeli megállapodásban megszövegezésre. Az átalány-kártérítés mértéke vonatkozásában kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság nem értékelte az alperes által a munkaszerződésben elismert szolgálati idő hosszát, illetve azt, hogy a felperesi jogelőd idős kora ellenére szerezte meg a szükséges végzettséget munkaköre ellátásához, s eközben súlyosan megbetegedett. A felülvizsgálati kérelmében sérelmezte a felmondási időre járó átlagkereset, illetve a ki nem adott tanulmányi szabadság megváltása vonatkozásában előterjesztett igénye elutasítását, e körben azonban jogszabálysértést nem jelölt meg.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogsértést abban jelölte meg, hogy az eljáró bíróságok a jogellenes jogviszony-megszüntetés jogkövetkezményeként tévesen alkalmazták az Mt. rendelkezéseit, illetve az átalány-kártérítés mértékének megállapítására jogsértően került sor.

Helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy az Mt. nem ismeri az áthelyezés jogintézményét, így a felperesi jogelőd jogviszonya korábbi munkáltatójával közös megegyezéssel szűnt meg, s az alperessel új munkaviszonyt létesített. Az alperes egyházi fenntartású intézmény, így nem tartozik a Kjt. hatálya alá, a felperesi jogelőd az alperesnél munkaviszonyban állt. A felek között létrejött szerződés elnevezése munkaszerződés, s annak módosítása is munkaszerződés-módosításként került megjelölésre. A munkaszerződésben a feleket munkáltatóként, illetve munkavállalóként határozták meg, s a jogviszony időtartama körében kifejezetten akként rendelkeztek, hogy az Mt. 76. § (1) bekezdése alapján alkalmazta a munkáltató a munkavállalót 2001. augusztus 15-től.

A jogviszony jellegének megítélésénél nem bír relevanciával az az adat, hogy a munkaszerződés a munkavállaló besorolásáról rendelkezett, illetve megállapította, hogy a Kjt. alapján vált jogosulttá a felperesi jogelőd a 13. havi illetményre, illetve a szabadságra, figyelemmel arra, hogy a Kt. 122. § (1) bekezdése alapján rendelkeztek erről. A munkaszerződésnek csupán a záró

rendelkezése tartalmaz utalást arra, hogy a kinevezés kézhezvételétől számítottan van helye jogorvoslatnak, ezen érdemi rendelkezést nem tartalmazó megállapítás azonban nem módosítja az adott szerződés jellegét.

Helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság azt is, hogy a munkaszerződés tartalma azt támasztja alá, hogy az alperes a Kjt. szerinti juttatások biztosítását vállalta a közoktatási törvénynek megfelelően, s ez a megállapítás nem áll ellentétben ... tanúvallomásával. Amennyiben az írásba foglalt munkaszerződés eltért a felek korábbi szóbeli megállapodásától, úgy a felperesi jogelődnek az írásba foglalt megállapodást a jogszabályban rögzített határidőn belül kellett volna megtámadnia.

A rendelkezésre álló adatokból helytállóan jutott a másodfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felek között munkaviszony állt fenn, s a jogviszony megszüntetésének következményei körében nem állapodtak meg a felek abban, hogy arra a Kjt. rendelkezései iránydók. Az a körülmény, hogy a megállapított tényállás egyes - nem perdöntő - bizonyítékokkal nem, vagy nem teljes mértékben áll összhangban, nem minősül jogsértésnek, mivel a tényállás az összes bizonyíték egybevetése alapján nem tekinthető okszerűtlennek. (BH 2001.301.)

A felperes felülvizsgálati kérelmében kifogásolta azt is, hogy az Mt. 100. § (4) bekezdése alapján megítélt átalány-kártérítés összegét jogszabálysértően alacsonyan állapította meg a másodfokú bíróság.

A Pp. 270. § (2) bekezdése szerint a jogerős ítélet felülvizsgálatát az ügy érdemét érintő jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni. A Pp. 275. § (1) bekezdése alapján a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján dönt, a felülvizsgálati eljárásban azonban a bizonyítékok felülmérlegelésének, továbbá bizonyítás felvételének nincs helye. Ezért a Kúria azt vizsgálta, hogy milyen bizonyítékok álltak az eljárás bíróság rendelkezésére, s azokat okszerűen mérlegelte-e. Az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtette, hogy az összeg megállapítása során figyelemmel volt arra, hogy a felmondás közlésekor a felperesi jogelőd munkaviszonyának időtartama a 6 évet érte el, továbbá hogy az alperes a felperesi jogelődnek felróható okból nem szerzett tudomást a felmondás közlését megelőzően arról, hogy a munkavállaló felmondási tilalom alatt állt. További körülményeket azért nem tudott értékelni, mivel a felperesi jogutód e körben nem tett eleget bizonyítási kötelezettségének.

Megállapítható, hogy az eljárás bíróságok az átalány-kártérítés vonatkozásában az ítéletük alapjául szolgáló tényállást jogszerűen

állapították meg, az nem tekinthető iratellenesnek, ellentmondónak, nem jutottak a bizonyítási eljárás lefolytatására vonatkozó előírások megsértésével megalapozatlan ténybeli következtetésre, így a megállapított mérték megfelelt a jogszabály rendelkezésének.

A Pp. 272. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.

A felperes felülvizsgálati kérelmében nem jelölte meg, hogy a jogerős ítélet a felmondási időre járó átlagkereset, illetve a ki nem adott tanulmányi szabadság megváltása vonatkozásában mely jogszabály mely rendelkezését sérti, így e kérelmét a Kúria érdemben nem vizsgálhatta.

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet jogszabálysértés hiányában a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes részére felülvizsgálati eljárási költséget fizetni, míg a felülvizsgálati eljárási illetéket - a keresetindításkor hatályos 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 2. § (1) bekezdésének f) pontja szerinti tárgyi költségmentességre tekintettel - az állam viseli.

Budapest, 2014. február 26.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Sipőczné Dr. Tánczos Rita s.k. előadó bíró, Dr. Bicskei Ildikó s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

kúriai tisztviselő